

Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid (2013–2016)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 2 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Høgskolen i Østfold, Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) ved Høgskolen i Østfold bygger på [nasjonal rammeplan med forskrift for denne lærerutdanningen, fastsatt 3. april 2003 av Utdannings- og forskningsdepartementet.](#)

Avdelingsstyret ved Avdeling for lærerutdanning vedtar hvert studieår tilbudet som vil bli gitt innen fag- og yrkesdidaktikk. Kunngjøring skjer i forbindelse med utlysning av studiet.

Formålet med praktisk-pedagogisk utdanning er å kvalifisere for lærerarbeid på mellom- og ungdomstrinnet i grunnskolen, i videregående opplæring og i voksenopplæring. Rammeplanen for studiet er under revisjon. Studiet vil sannsynligvis i framtida dreie seg om å kvalifisere kandidatene for arbeid på skoleverkets 8. - 13. trinn.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskaper

Kandidaten er oppdatert innenfor sitt fagområde og har kunnskap om:

- sentrale pedagogiske og fagdidaktiske tema, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innen fagområdet
- sentrale styringsdokumenter som lover, forskrifter og planer innenfor opplæring
- fagområdets og skolens historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
- barns og unges læring, utvikling og danning i ulike sosiale kontekster som oppvekstmiljø, og hva som fremmer likeverd og identitet
- læringsledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever, mellom skole, hjem og samfunn
- ulike didaktiske begreper og kategorier og om forhold og utfordringer dem imellom
- nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid innenfor skole og opplæring
- barn og unges rettigheter
- har kunnskap om informasjonskilder og databaser, og kan evaluere og kvalitetssikre informasjon
- har kunnskap om e-læring og digitale læremidler

Ferdigheter

Kandidaten kan

- anvende pedagogisk og fagdidaktisk kunnskap fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske - og teoretiske problemstillinger og treffe selvstendige, begrunnede valg
- selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- tilrettelegge for og lede gode, kreative læringsmiljøer
- vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling og bidra til at elevene kan vurdere egen læring
- anvende digitale læremidler og delta i og legge til rette for e-læring
- reflektere over sammenhenger mellom vitenskapsfag og yrkesfag/skolefag, og over fagenes utforming og betydning i samfunnet.
- planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere elevtilpasset opplæring i samsvar med aktuelle læreplaner og lowerk

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kan delta i planlegging, gjennomføring og vurdere reformarbeid i opplæring
- kan framstå som representant for profesjonen i samfunnsmessig sammenheng
- kan samarbeide med relevante grupper i og utenfor utdanningsinstitusjonen og gjennom dette bidra til god praksis
- kan bidra til et profesjonelt lærerfellesskap på tvers av trinn i opplæringsløpet
- kan stimulere til forståelse av demokrati og demokratisk deltakelse
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til yrkesutøvelsen og ha endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte fremtidens utfordringer
- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne i samarbeid med andre
- har oversikt over ulike informasjonsressurser innen sitt fagfelt og kan gjøre kritiske vurderinger av informasjon og informasjonskilder
- har forståelse for og evne til å utvikle elevenes læringsstrategier og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- kan samarbeide med elever og møte dem ut fra deres individuelle og kulturelle forutsetninger og utvikle deres medansvar i undervisnings- og læringsarbeidet

Opptak

For opptak til *Praktisk-pedagogisk utdanning* kreves én av følgende utdanninger:

1. Bestått universitets- eller høyskoleutdanning med allmenne fag av minimum tre års omfang (180 studiepoeng). Det kreves kompetanse enten i to skolefag som er relevante for undervisning i skolen i et omfang av minimum 60 studiepoeng hver, eller i ett fag på minimum 80 studiepoeng.
2. Fag/svennebrev eller annen bestått treårig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse/realkompetanse, yrkesteoretisk utdanning (fagskole eller relevant høyere utdanning på til sammen minimum 60 studiepoeng), og minimum to års relevant yrkespraksis.
3. Bestått treårig profesjonsrettet universitets- eller høyskoleutdanning og minimum to års yrkespraksis.

Tillegg:

Politiattest må leveres ved studiestart, jf. Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler, kapittel 6.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Praktisk-pedagogisk utdanning utgjør til sammen 60 studiepoeng og består av pedagogikk med et omfang tilsvarende 30 studiepoeng, og Didaktikk 1 og Didaktikk 2, hver med et omfang tilsvarende 15 studiepoeng. Studieplanen gjelder for HiØ-studentene tatt opp studieårene 2013 - 2015. Det er utviklet egen studieplan for studenter i et 5-årig lektorløp eller tilsvarende ved Det teologiske Menighetsfakultet, tatt opp i eget opptak.

Alle didaktikkemner avsluttes med arbeidskrav som må være godkjent. Studentene har til vanlig didaktikk i to fag. Didaktikk 1 undervises i høstsemesteret med avsluttende prøving som arbeidskrav til jul og didaktikk 2 undervises i vårsemesteret med avsluttende prøve som arbeidskrav i mai. Didaktikk 1 knyttes til første praksisperiode og didaktikk 2 til andre praksisperiode. For studenter med bare ett skolefag i sin utdanning (80 studiepoeng eller mer), vil Didaktikk 2 gis som veiledning knyttet til siste halvdel av praksis og arbeidskrav tilsvarende de som gjelder for to-fagsstudenter.

Praksisopplæring inngår i emnene og studentene skal totalt ha 12 ukers praksis. Praksisopplæringen må være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Det er utarbeidet egne emnebeskrivelser for pedagogikk og de ulike didaktiske emner. Det er også laget en emnebeskrivelse uten studiepoeng for praksisopplæringen.

Pedagogikk gis som eget emne for henholdsvis heltid og deltid, mens didaktikk gis i fellesskap mellom heltids- og deltidsstudiet og er organisert som samlinger tre ganger hvert semester.

I studieåret 2013 - 2015 har vi følgende portefølje av didaktiske emner:

Didaktikk, allmenne fag	Didaktikk, yrkesfag
Drama/teater, D1 og D2	Felles yrkesdidaktikk, D1
Kunst & Håndverk/formgiving, D1 og D2	Design og håndverk, D2
Fremmedspråk (engelsk, og fransk), D1	Elektrofag, D2
Fremmedspråk (tysk og spansk), D2	Bygg- og anleggsteknikk, D2

Kroppsøving/idrettsfag, D1 og D2

Helse- og sosialfag, D2

Matematikk, D2

Restaurant- og matfag, D2

Musikk, D1

Teknikk og industriell produksjon, D2

Naturfag, D1

Norsk, D2

Religion, livssyn og etikk, D1 og D2

(D1 følger undervisning ved Menighetsfakultetet)

Samfunnsfag, D1 og D2

Spesialpedagogikk, D1

D1 står for didaktikk 1. Dette undervises i 1. semester (høst) i heltidsstudiet og deltidsstudiet.

D2 betyr didaktikk 2. Dette undervises i 2. semester (vår) i heltidsstudiet og 4. semester (vår) i deltidsstudiet.

Det utarbeides årlig emnebeskrivelser for de ulike emner med litteraturlister.

Opplæring i læringsplattform og IKT

I studiet brukes læringsplattformen Fronter til organisering, arkivering og kommunikasjon. Tilgang til og ferdigheter i systemet er en forutsetning for deltakelse i studiet, det gis opplæring i starten av studiet. Enkeltfag kan også operere med spesifikke krav til bruk av IKT.

Felles undervisning

Rammeplanen for praktisk-pedagogisk utdanning legger vekt på sammenheng og helhet i studiet. Et bidrag i dette arbeidet er at det settes av noe tid til felles undervisning mellom pedagogikk og fag-/yrkesdidaktikk samt at det legges til rette for at faglærerne på de ulike emnene samarbeider. Deltidsstudiet følger fellesundervisning samordnet over to år med heltidsstudiets tilbud.

Organisering og læringsformer

Deltidsstudiet er organisert med 3 samlinger pr. semester á en ukes varighet, gjennom to studieår. Didaktikkundervisningen samordnes med heltidsstudiet. På deltidsstudiet leses didaktikk 1 i første semester parallelt med første praksisperiode og didaktikk 2 leses i fjerde semester parallelt med andre praksisperiode.

Organisering:

I studieåret 2013 - 2015 skjer didaktikkksamlingene - og i pedagogikkfaget på deltid, i ukene 36, 42 og 49 i høstsemesteret, og uke 3, 7 og 17 i vårsemesteret.

Deltidsutdanningen har dessuten en oppstartsdag fredag 16. august. Eksamensperiodene kommer i tillegg.

Ved studiestart informeres studentene om forhold som angår gjennomføring av studiet og gjeldende forpliktelser, blant annet valg av fag- og yrkesdidaktikk.

Læringsformer:

Undervisning i pedagogikk og didaktikk foregår parallelt og inngår i hele studieforløpet for både heltids- og deltidsstudiet.

Arbeidsformene legges opp slik at studentene:

- arbeider med praksisbaserte og problemorienterte oppgaver
- regelmessig fører logg i praksisopplæringen
- nyttiggjør seg oppgitte kilder og vurderer kildene kritisk og selvstendig
- deltar i evaluering av utdanningen
- framfører og formidler stoff for hverandre
- arbeider variert med ulike læremidler (analoge og digitale) og vurderer bruk av læremidlene kritisk
- integrerer IKT i sitt daglige studiearbeid, både i undervisningssituasjoner og i sammenheng med selvstudium.

Organisering av studentsamarbeid:

Studentene har tilhørighet i en basisgruppe i pedagogikk og i naturlige arbeidsgrupper i didaktikkundervisningen. Det forventes at de samarbeider med hverandre.

Egenaktivitet:

Den enkelte student er ansvarlig for å sette seg inn i studiets og skoleverkets planer. De må sørge for å gjennomføre og få godkjent arbeidskravene og levere obligatoriske, skriftlige arbeider i læringsplattformen Fronter. Studentene skal til en hver tid holde seg orientert om studiet ved hjelp av læringsplattformen. Det forventes regelmessig innsats i forhold til å sette seg inn i den oppgitte og aktuelle litteratur/kilder og arbeide med pålagte arbeidsoppgaver.

Bruk av bibliotek:

Biblioteket skal bidra til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske informasjonskilder, ha kjennskap til internasjonale databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Det vil også bli undervist i referanseteknikk. Bibliotekpersonalet forestår nødvendig kursing i dette.

Grunnleggende ferdigheter/bruk av IKT:

Bruk av IKT i grunnopplæringen inngår som en av skoleverkets fem grunnleggende ferdigheter. Dette krever at lærerutdanningen i stor grad tar i bruk IKT i sin undervisning og i studentenes arbeid. Kommunikasjon mellom lærere og studenter og mellom studenter vil i stor grad foregå gjennom læringsplattformen. Studentene skal også i de enkelte emner gjøres kjent med hvordan de kan arbeide med *de øvrige grunnleggende ferdigheter*.

Arbeidskrav:

Det er knyttet arbeidskrav til praktisk-pedagogisk utdanning. Arbeidskravene beskrives under det enkelte emne. Arbeidskravene må være gjennomført og godkjent innen de til enhver tid gitte tidsfrister og før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Obligatorisk undervisning i pedagogikk og didaktikk:

Undervisningen på PPU er obligatorisk og det føres fravær. Studenten kan ha inntil 20 % fravær. Fraværet regnes for hvert enkelt emne.

Obligatorisk veiledning

Studentene får tildelt veileder i tilknytning til obligatoriske oppgaver og skriftlige hjemmeoppgaver i forbindelse med eksamen. Studenten er ansvarlig for å søke veiledning.

Praksis

Studentene skal ha 12 ukers veiledet praksisopplæring (Jfr. rammeplanen for studiet). Praksis er organisert i to perioder, hver på 6 uker. Eventuell veiledet skoleovertakelse kommer til fradrag.

Studentene skal ha 8 - 12 timer undervisning pr. uke og 2 - 3 timer skal i tillegg brukes til før-, underveis- og etterveiledning. Studenter kan gis praksis individuelt, i par eller i grupper på inntil 3. Ved grupper må det sikres et minimumstimetall hvor den enkelte student er ansvarlig for gjennomføringen. Ved gruppeveiledning øker veiledningstimetallet.

Praksisopplæringen knyttes til de undervisningsfag som studenten har i didaktikk i studiet. Det er naturlig at studenten har flest timer i det faget de har i didaktikk i det aktuelle semester.

Heltidsstudiet har én praksisperiode i høstsemesteret og én i vårsemesteret. Deltidsstudentene har praksisopplæring i første semester og fjerde semester.

Praksis må være bestått for å få framstille seg til eksamen. Ved *ikke bestått* i en periode, kan det bare gis en periode for nytt forsøk.

Det er utarbeidet egen plan for praksisopplæringen. Praksisskolen er i samarbeid med høgskolen, ansvarlig for at praksisopplæringen skjer i samsvar med plan og retningslinjer for praksis. Didaktikklærere og pedagogikklærere ved studiet har et felles ansvar for å holde kontakt med praksisopplæringen og rapportere hvordan den fungerer. Fagpersonalet organiseres med ansvar for bestemte studenter for hver periode. Praksisskolene har ansvar for å vurdere studenten i praksisopplæringen og skal skrive rapport fra perioden.

Praksislærere og studiets lærere innkalles til møte i Yrkesforum for praktisk - pedagogisk utdanning. Forumet har møte en gang pr. semester i praksisperioden.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisningen på studiet skal være forskningsbasert og dreie seg om nyere og aktuell forskning i læringsarbeid og undervisning. Studentene inviteres til medvirkning i fagpersonalets forskning.

Internasjonalisering

Studiet er en nasjonal lærerutdanning og skal forberede for arbeid i det norske skoleverket. Det er likevel naturlig at studiet også omfatter en viss mengde komparative sammenlikninger med andre lands skolesystemer. Det vil derfor også være mulig å gjennomføre deler av praksisopplæringen ved skoler i utlandet. Et slikt tilbud må behandles etter søknad og få godkjenning fra studiets ledelse. Det kan søkes om midler til utenlandsopphold.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiet og emnene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet.

HiØ gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (EVA2).

Fastsatt evaluering av studiet finner sted elektronisk etter første halvdel av studiet og like før eksamen. Ellers føres en løpende dialog mellom tillitsvalgte og fagansvarlige.

Det forutsettes også at det enkelte emne i studiet blir evaluert (EVA3).

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene er lagt opp slik at studentene gis vurdering både underveis og til slutt i hvert emne. De skal se sammenhenger mellom praksis og teori, oppleve varierte vurderingsformer og få veiledning og støtte i sin egen læring og personlige utvikling.

Studentene får tilbakemelding underveis i studiet i forbindelse med arbeidskrav og praksis. Tilbakemelding gis i både skriftlig, muntlig og i medvirkende form (utviklingssamtaler i pedagogikk).

Skikkethetsvurdering

Høgskolen har ansvar for å vurdere om den enkelte student er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, men med fokus etter hvert semester. Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Studieleidelsen skal varsles så raskt som mulig dersom det er tvil om en students skikkethet, slik at eventuelle tiltak raskt kan iverksettes.

Departementet har fastsatt kriterier og prosedyrer for skikkethetsvurdering (jfr. forskrift om skikkethet i høyere utdanning). Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for læreryrket.

Vurdering

Vurdering av praksis

Praksisopplæringen vurderes etter henholdsvis første og andre praksisperiode med *bestått/ikke bestått*. Praksisskolene (praksislærer og hovedkontakt) er ansvarlig for karaktersettingen.

For at studenten skal kunne fremstille seg til eksamen må han/hun ha fått godkjent alle arbeidskrav og bestått praksisopplæring. Se også pkt. *Praksis* for mer informasjon.

Vurdering av didaktiske emner

Didaktiske emner har ingen egen sluttvurdering, sluttvurderingen er inkludert i den totale vurderingen i emnet *Praktisk pedagogikk*. For å kunne fremstille seg til eksamen i *Praktisk pedagogikk*, må studenten ha fått godkjent alle arbeidskrav knyttet til sine didaktiske emner. Arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.

Sluttvurdering

Sluttvurderingen består av to deleksamener:

Individuelt utviklingsprosjekt (hjemmeoppgave) og muntlig eksamen.

Før studenten kan fremstille seg til eksamen må også alle arbeidskrav i didaktiske emner være godkjent. Sluttvurderingen, og dermed uttelling i form av studiepoeng, er knyttet til emnet *Praktisk pedagogikk*. Sluttvurderingen vurderes med bokstavkarakterer A - F. Se emnebeskrivelsen for detaljer om vurdering.

Avsluttende vurdering bygger på:

- de krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høgskolenivå
- de generelle mål som er gitt i rammeplan for utdanningen
- læringsutbyttene i studieplanen og emnebeskrivelsene

Plagiatkontroll

Utviklingsprosjekt (hjemmeoppgave) skal til elektronisk plagiatkontroll. Andre emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig gjeldende *forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold*.

Vitnemål

Det føres to karakterer på vitnemålet:

1. Felles karakter for pedagogikk og didaktikk (bokstavkarakter)
2. Karakter for praksisopplæringen (Bestått)

I tillegg føres didaktisk spesialisering opp på vitnemålet, angitt som godkjent.

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Offentlige dokumenter:

Kunnskapsløftet 2006: Generell del, Læringsplakaten og Læreplaner for grunnskolen og videregående opplæring: <http://odin.dep.no>

Rammeplan for PPU: http://odin.dep.no/filarkiv/175796/2Rammeplan_2003_PPU.pdf

Opplæringsloven med forskrifter: <http://www.lovdatab.no/all/nl-19980717-061.html>

Forvaltningslov: <http://www.lovdatab.no/all/nl-19670210-000.html>

St.meld. nr.30 (2003-2004): *Kultur for læring*: <http://odin.dep.no/kd/norsk/dok/regpubl/stmeld/045001-040013/dok-bn.html>

St.meld. nr. 31 (2007-2008): *Kvalitet i skolen*: <http://www.regjeringen.no/pages/2084909/PDFS/STM200720080031000DDPDFS.pdf>

Meld.St. 22 (2010-2011): *Motivasjon - Mestring - Muligheter* <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-22-2010-2011.html?id=641251>

Jobb og videre studier

Utdanningen gir fullverdig lærerutdanning.

Studiet kan være påbygging til bachelorgrad, mastergrad eller lignende, men kan også inngå i et fireårig eller femårig utdanningsløp til adjunkt- eller lektorkompetanse.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Studieplanen er revidert

Studieleder Kristin Solli 29.06.2014: Presisering om vurderingsordning.

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2013 - 2015 og samsvarer i hovedsak med studieplanen for PPU heltid, studieåret 2013-2014.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2013

Pedagogisk emne

LPDPED12 - Del 1 av 4
Praktisk pedagogikk

Emner i didaktikk-deltid

LPDR112 Drama/teater, didaktikk 1	0 stp
LPKR112 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 1	0 stp
LPNA112 Naturfag, didaktikk 1	0 stp
LPSF112 Samfunnsfag, didaktikk 1	0 stp
LPSP112 Spesialpedagogikk, didaktikk 1	0 stp
LPFRE112 Fremmedspråk, didaktikk 1	0 stp
LPMUS112 Musikk, didaktikk 1	0 stp
LPKH112 Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 1	0 stp
LPFD112 Felles yrkesdidaktikk, didaktikk 1	0 stp

Undervisningspraksis, 12 uker

LPDPRAH12
Praksisperiode 1, 6 uker

0 stp

Vår 2014

Pedagogisk emne

LPDPED12 · Del 2 av 4
Praktisk pedagogikk

Høst 2014

Pedagogisk emne

LPDPED12 · Del 3 av 4
Praktisk pedagogikk

Vår 2015

Pedagogisk emne

LPDPED12 · Del 4 av 4
Praktisk pedagogikk

60 stp

Emner i didaktikk-deltid

LPRLE212 Religion, livssyn og etikk, didaktikk 2	0 stp
LPMA212 Matematikk, didaktikk 2	0 stp
LPNOR212 Norsk, didaktikk 2	0 stp
LPFRS212 Fremmedspråk, didaktikk 2	0 stp
LPDR212 Drama/teater, didaktikk 2	0 stp
LPKH212 Kunst og håndverk/formgiving, didaktikk 2	0 stp
LPSF212 Samfunnsfag, didaktikk 2	0 stp
LPKR212 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 2	0 stp

LPRM212 Restaurant- og matfag, didaktikk 2	0 stp
LPTIP212 Teknikk og industriell produksjon, didaktikk 2	0 stp
LPDH212 Design og håndverk, didaktikk 2	0 stp
LPELE212 Elektrofag, didaktikk 2	0 stp
LPHS212 Helse- og sosialfag, didaktikk 2	0 stp
LPBA212 Bygg- og anleggsteknikk, didaktikk 2	0 stp

Undervisningspraksis, 12 uker

LPDPRAV12 Praksisperiode 2, 6 uker	0 stp
---------------------------------------	-------

LPDPED12 Praktisk pedagogikk (Høst 2013–Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 60

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 2 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet Pedagogikk inngår i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid (PPU) og er obligatorisk for alle studenter.

Emnet utgjør tilsammen 60 studiepoeng, men har et undervisningsomfang tilsvarende 30 studiepoeng. Eksamen (og studiepoenguttellingen) omfatter også fag- og yrkesdidaktiske emner. Se generell del av studieplanen for mer informasjon om dette.

Undervisningssemester

1.- 4. semester (høst-vår-høst-vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har kunnskap om:

- læring og læringssyn
- læreplanteori og undervisningsplanlegging
- hvordan samfunnsutviklingen preger og preges av barne- og ungdomskulturen og barn og unges opplærings- og oppvekstsituasjon

- elevens/lærlingens mestring og motivasjon
- skolens historiske og aktuelle funksjon som samfunnsinstitusjon og kulturbærer nasjonalt og internasjonalt
- skolens funksjon i utvikling av elevers sosiale og individuelle utvikling
- grunnleggende etiske prinsipper og dilemmaer i lærerprofesjonen
- skolens/lærebedriftens særtrekk som organisasjon
- skolens plass i lokalsamfunnet som lærings- og samarbeidsarena med aktuelle institusjoner og personer
- undersøkelsesmetoder i forsknings- og utviklingsarbeid

Ferdigheter

Studenten:

- kan kartlegge og vurdere elevens/lærlingens læreforutsetninger som grunnlag for tilpasset opplæring
- kan planlegge, lede og vurdere læringsarbeidet for mangfoldet av elever
- kan vurdere og anvende læreplaner, lowerk og styringsdokumenter i læringsarbeidet
- har evnen til å søke og anvende kunnskap i møte med pedagogiske utfordringer og problemer i praksisfeltet
- er i stand til å bruke og begrunne varierte arbeids- og vurderingsformer som fremmer differensiering, elevaktivitet og innovative læreprosesser
- kan samarbeide med elever/lærlinger, kolleger og andre i å utvikle skolen
- kan skape god kommunikasjon og relasjonsbygging

Generell kompetanse

Studenten:

- har generell kompetanse til å ivareta egen personlige utvikling som forbilde og rollemodell, skape interesse for pedagogisk utviklingsarbeid og utvikle forståelse for sammenhengen mellom lærergjerning og skolens funksjon i samfunnet
- har utviklet faglig, pedagogisk, didaktisk, etisk og sosial kompetanse og profesjonell endringsvillighet
- har oversikt over ulike informasjonsressurser i faget og kan gjøre kritiske vurderinger av informasjon og informasjonskilder
- har utviklet bevissthet om sosiale mediers rolle hos dagens unge

Innhold

Første del av studiet (tilsvarende et omfang på 15 studiepoeng):

Studentene jobber med følgende tema:

- Lærerprofesjonalitet og yrkesetikk
- Didaktikk og læreplanarbeid
- Om kunnskap og læring
- Læringsvilkår og læringssyn
- Klasseledelse
- Vurdering og veiledning

Andre del av studiet (tilsvarende et omfang på 15 studiepoeng):

Studentene jobber med følgende tema:

- Skolen som organisasjon
- Tilpasset opplæring og differensiering

- Inkludering og flerkulturell pedagogikk
- Sosialisering og utvikling av sosial kompetanse
- Utviklingsarbeid, innovasjon og entreprenørskap
- Skolehistorie og skolen i samfunnet

Undervisnings- og læringsformer

Læringsformene vil basere seg på variasjon i arbeidsmåter og med medvirkning og deltakelse fra studentenes side. Arbeid med anvendelse av digitale læringskilder og bruk av digitale verktøy vil bli vektlagt. Læringsformene skal også ha fokus på relasjonsbygging, gjennom gruppevirksomhet faglig og tverrfaglig.

Noe av undervisningen i pedagogikk skjer i samarbeid med fagdidaktikk.

Praksis

Praksisopplæringen i 12 uker, fordelt på to like lange perioder, inngår som en viktig del av emnet (høst og vår). Emnebeskrivelse for praksisopplæringen er samordnet med planene for pedagogikk og didaktikk.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) *Obligatorisk frammøte.*

Emnet baseres på frammøte og aktiv deltakelse. Tillatt med 20 % fravær, regnet semester for semester.

2) *Gruppeoppgave (3 -5 studenter) om observasjon/beskrivelse av elev-/læringsmiljø.* Dette kan være laget som en photostory/digital presentasjon med bilder/lyd, med kommentarer i forbindelse med skoleovertakelse (heltidsstudiet), eller som en ren observasjon av undervisning i en valgt klasse. Denne oppgaven utføres tidlig i studiet.

3) *Midtveisprøve om tema i pedagogikk som er gjennomgått og arbeidet med i første halvdel av emnet:*

Prøven kan utformes og gjennomføres på en måte som lærere og studenter finner formålstjenlig, men ut fra den klare føringen at studenten kan bli prøvd i forhold til de relevante læringsutbyttebeskrivelsene for emnet.

4) *Alle arbeidskrav knyttet til didaktiske emner må være godkjent.*

5) *Begge praksisperioder må være bestått.*

Alle arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Dersom arbeidskrav nummer 2 og/eller 3 blir vurdert til ikke godkjent, kan studenten få ett nytt forsøk til ny frist fastsatt av faglærer.

Ved ikke godkjente arbeidskrav som handler om tilstedeværelse (arbeidskrav 1) og/eller godkjenning av didaktiske emner (arbeidskrav 4), må studenten normalt følge undervisningen på nytt.

For godkjenning av praksis (arbeidskrav 5), se egne retningslinjer for praksis og gjeldende forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

Eksamen

Underveisvurdering:

Studentene skal få tilbakemeldinger underveis i studiet knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene i emnebeskrivelsen for pedagogikk og kan gis muntlig eller skriftlig, i samlet studentgruppe, i basisgrupper/faggrupper eller individuelt.

Sluttvurdering:

Eksamen i *Praktisk pedagogikk* inngår i en helhetlig vurdering for PPU-studiet, dvs. at eksamen også inkluderer sluttvurdering av didaktiske emner. Sluttvurderingen er delt i to deksamener:

Deleksamen 1. Utviklingsprosjekt (individuell hjemmeoppgave), teller 50 % av total karakter

Utviklingsprosjektet er individuelt og skrives i form av en rapport. Utviklingsprosjektet er definert som en dybdekomponent. Omfang: ca. 25 sider +/-2. Nærmere spesifikasjoner om format vil bli gitt. Rapporten skal leveres inn 3 - 4 uker før muntlig eksamen etter nærmere angitt frist. Rapporten skal leveres inn i to trykte eksemplarer og som elektronisk versjon.

Veiledning: det gis veiledning på utviklingsoppgaven av oppnevnte veiledere. Veileder skal godkjenne problemstilling for oppgaven.

Utviklingsprosjektet må være bestått før deleksamen 2 (muntlig eksamen) kan avlegges.

Deleksamen 2. Individuell muntlig eksamen, teller 50 % av total karakter

Varighet: ca 45 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen er en dialog mellom sensor/eksaminator og student som skal vise studentens kompetanse innenfor studiets kunnskaps-, ferdighets- og kompetanseområder.

Det utarbeides vurderingskriterier for både den skriftlige og muntlige eksamen.

Karaktersystem og sensur

Eksamensbesvarelsene vurderes av ekstern og intern sensor.

Deksamener inngår i samlet karakter for emnet, og gir uttelling først når begge deksamener i emnet er bestått. Sammenslåing av deksamener skal skje automatisk via det studieadministrative systemet. Det benyttes en gradert karakterskala fra A til F, hvor A er beste karakter, E er dårligste bestått karakter og F betyr ikke bestått.

Ved nyeksamen for å forbedre karakter må begge deksamener tas på nytt.

Ved nyeksamen som følge av stryk på muntlig, arrangeres det kun ny muntlig, studenten skal i disse tilfellene ikke skrive ny utviklingsoppgave.

Klageadgang: ved klage på sensur på utviklingsoppgaven skal denne vurderes på nytt.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felleslitteratur: Se studieplanen.

I tillegg til oppgitt litteratur er det utarbeidet et kompendium i pedagogikk.

- Baltzersen, Rolf: Digitale fortellinger i skolen. Pedia Press Versjon 2012 Ytterligere stoff om digital kunnskap, ferdigheter og læring kommer i kompendium eller som Wikibok
  - Bergem, Trygve 2011: Læreren i etikkens motlys. Gyldendal Akademisk
  - Bjørndal, Cato R.P. 2005: Det vurderende øye. Gyldendal Akademisk
  - Jensen, Roald 2012: ....om å sette læring i system. OMLÆRING OG KVALITET I SKOLEN. Oplandske Bokforlag
  - Engh, Roar (red.) 2011: Vurdering for læring i skolen. Høyskoleforlaget.
  - Ekeberg, Torill Rønsen & Holmberg, Jorun Buli 2009: Tilpasset og inkluderende opplæring i en skole for alle. Universitetsforlaget.
  - Imsen, Gunn 2009: Læreren verden. Innføring i generell didaktikk. Universitetsforlaget
  - Løv, Ole 2009: Pædagogisk vejledning. Facilitering av læring i pædagogiske kontekster. Akademisk Forlag. København.
  - Plauborg m.fl. 2010: Læreren som leder. Klasseledelse i folkeskole og gymnasium. Hans Reitzel Forlag. København.
  - Riksaasen (red) 2010: Læreren i skolen og samfunnet. Tapir Akademisk Forlag.
  - Skaalvik og Skaalvik 2013: Skolen som læringsarena. Selvoppfatning, motivasjon og læring. Universitetsforlaget
  - Solerød, Erling 2012: Pedagogiske grunntanker. Universitetsforlaget
-

LPDR112 Drama/teater, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Liv Anne Fossbråten

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og settes opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første aksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikk lærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur:

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Noe litteratur kommer i tillegg

LPKR112 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Emneansvarlig: Birgitte Nordahl Husebye

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og sette opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuelle og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

LPNA112 Naturfag, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Gerd Johansen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og settes opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikkklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

LITTERATUR NATURFAG 1:

Knain, E. og Kolstø, S. D. (2011) *Elever som forskere i naturfag*.

Universitetsforlaget. Oslo.

290 sider

Kompendium ca 300 s

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:22

LPSF112 Samfunnsfag, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Ronald Nolet

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og sette opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikk lærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Litteratur spesifikt for emnet:

Lena Bostrøm: *Fra undervisning til læring*, Kommuneforlaget, 2001 (s. 11 - 127)

Rolf Mikkelsen og Per Jarle Sætre (red): *Geografididaktikk for klasserommet*, Høyskoleforlaget 2010 (s. 127 - 194)

Theo Koritzinsky: *Samfunnskunnskap - fagdidaktisk innføring*, Universitetsforlaget, Oslo 2006, 2. utgave (s. 13 - 250)

Karin Taube: *Mappevurdering, undervisningsstrategi og vurderingsredskap*, Tano Aschehoug, 2000 (s.11 - 82)

Erik Lund: *Historiedidaktikk - en håndbok for studenter og lærere*, 4. utgave, Universitetsforlaget, Oslo 2011 (kap. 1 -5, 8 og 10)

Kjetil Bjørhaug m.fl.: *Fagenes Begrunnelser - Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*, Fagbokforlaget 2005. (Del 3 - s. 155 - 210)

Kompendium (30 sider):

Nicola Bright and David Leat: *Towards a new professionalism*

David Leat and David Kinniment: *Learn to debrief*

Ronald Nolet: *Teaching thinking in Social Science and Geography*

LPSP112 Spesialpedagogikk, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Olav Erik Kolstad

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og sette opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring. Med fem studenter eller mindre, reduseres undervisningen og gis som veiledning.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

a) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

b) Hjemmeoppgave basert på planlegging, gjennomføring og refleksjon over praksisopplæringen. Problemstilling skal godkjennes av faglærer. Oppgaven forutsetter journalføring fra praksis.

12 - 15 sider.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøgskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Litteratur spesifikt for emnet:

Ekeberg/Holmberg 2009: *Likeverdig og tilpasset opplæring i en skole for alle*. Universitetsforlaget.

Rygvdal/Ogden 2008: *Innføring i spesialpedagogikk*. Gyldendal akademisk

Utdanningsdirektoratet: Veileder til Opplæringsloven i spesialundervisning

Kompendium og artikler.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:23

LPFRE112 Fremmedspråk, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Camilla Bjørke

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerenrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og settes opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium

LPMUS112 Musikk, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Elisabeth Giske

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonsskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerenrollen og anvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og sette opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: Den felleskulturelle skolen. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Kompendium

LPKH112 Kunst og håndverk/formgiving, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
har kunnskaper om informasjonskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og sette opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser.

Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 4000 ord (10 - 12 sider).

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium utarbeidet av faglærer.

LPFD112 Felles yrkesdidaktikk, didaktikk 1 (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- kan begrunne fagets plass i skoleverket
- kjenner godt til læreplanverket samt sentrale styringsdokumenter
- har kunnskap om modeller for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget/yrket.
- har kunnskaper om informasjonskilder i faget/yrket

Ferdigheter:

Studenten kan

- anvende og reflektere over teori for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- formulere mål/læringsutbytte
- utarbeide kjennetegn på måloppnåelse og kriterier for vurdering av og for læring i faget
- utføre systematiske søk etter faglig og relevant informasjon, anvende ulike kriterier for kildekritikk
- anvende relevante læremidler i faget/yrket

Generell kompetanse:

Studenten

- kjenner faglærerrollen og sitt ansvar for å skape et godt læringsmiljø
- kan arbeide sammen med andre faglærere og kolleger
- kan kritisk reflektere over egen utvikling som lærer og klasseleder
- har oversikt over ulike informasjonsressurser og læremidler innen sitt fagfelt og kunne gjøre kritiske vurderinger av disse
- har et bevisst forhold til etiske spørsmål i faget

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Vitenskapsfaget, profesjonsfaget, skolefaget
- Læreplaner og fagdidaktisk arbeid
- Arbeidsmåter i faget/yrket, undervisningsmetoder og prinsipper
- Læremidler inkludert IKT
- Fag- og yrkesetikk
- Elewurdering

Mer utfyllende momentliste for innhold i didaktikk 1 relatert til praksisopplæringen:

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring

Elevforutsetninger

- Elevers ulike faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen i faget.

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i faglige metoder
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolene og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og settes opp etter fastsatte maler.

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer i faget
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper

Faglig lærersamarbeid

- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora.

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning og med seks ukers praksisopplæring.

I tillegg gis det generell didaktikkundervisning i samarbeid med pedagogikk to dager i løpet av semesteret.

Praksis

Det er seks ukers praksisopplæring i skoler/utdanningsinstitusjoner knyttet til emnet. Emnets fag skal ha hovedfokus i første praksisperiode.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Oppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, bestående av 12 - 15 sider.

Oppgaven skal ta for seg spesielle utfordringer studenten har opplevd i forbindelse med planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i faget i første praksisperiode. Ut fra en valgt problemstilling skal det ved bruk av didaktisk teori gjøres refleksjoner over hvordan disse utfordringene kan finne sine mulige løsninger.

Oppgaven forutsetter loggføring og skriftliggjøring av praksisforløpet og veiledningen i den forbindelse (praksisjournal). Problemstillingen skal godkjennes av didaktikkklærer.

Oppgaven vurderes med godkjent/ikke godkjent. Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen i didaktikk 1 inngår i en felles eksamen for PPU-studiet. Se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk (også oppgitt i studieplanen):

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningsperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Litteratur spesifikt for emnet:

Nilsen/Haaland Sund 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

Hiim/Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*. Gyldendal Akademisk

LPDPRAH12 Praksisperiode 1, 6 uker (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av Praktisk-pedagogisk utdanning.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper og ferdigheter

Studentene har etter studiet utviklet følgende kompetanse:

- undervise og lede elevenes læringsarbeid i overensstemmelse med kompetansemål fastlagt i læreplanverket for skolen
- på grunnlag av pedagogisk og fag- yrkesdidaktisk teori kritisk og konstruktivt kunne reflektere over egen og andres praksisopplæring med det formål å utvikle og forbedre egne praksisferdigheter
- skape et trygt og utviklende læringsmiljø for elever med ulike forutsetninger og behov
- samarbeide med elever og deres foresatte
- bidra aktivt i samarbeid med kolleger, ledelse og andre tilsatte
- evne til å fungere som en tydelig leder av et demokratisk læringsfelleskap
- evne til refleksjon over egen profesjonsutvikling

- bidra til utvikling av egen skole
- forståelse for de utfordringene og ansvaret som følger med utøvelsen av læreryrket

Generell kompetanse

Praksisopplæringen har videre bidratt til at lærerstudenten, alene og sammen med andre utvikler generell kompetanse til å:

- formulere mål, planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning
- reflektere over og begrunne undervisning
- ivareta allmenne læreroppgaver og inngå i skolens daglige virksomhet

Disse beskrivelsene av læringsutbytte skal stå i samsvar med hva som vektlegges i fagdidaktikk og pedagogikk i studiet.

Innhold

Dette er ment som en momentliste for praksisopplæringen. Momentene gjelder første praksisperiode. For momenter knyttet til andre praksisperiode, se egen beskrivelse.

Fagdidaktikkseksamen 1 refererer først og fremst til planlegging, gjennomføring og analyse av undervisning i første praksisperiode

Momentliste for innhold i første praksisperiode

Lærerens oppgave og ansvar

- Utvikle relasjonen lærer - elev, lærer - klasse og lærerens kommunikasjon og formidling
- Vurdere lærerrollen i forhold til etikk Innføring i klasseledelse
- Analysere rammefaktorer som regulerer undervisning og elevers læring
- Vurdere av elevers trivsel og utvikling

Elevforutsetninger

Elevers forskjellige faglige, kulturelle og sosiale forutsetninger som grunnlag for planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning

Ledelse og utvikling av klassens sosiale liv og læringsmiljø

- Undervisningsledelse og utvikling av klassens læringsmiljø og sosiale liv

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning

- Utvikle undervisningsforløp i samarbeid med praksislæreren med variasjon i pedagogiske og faglige metoder,
- Utarbeiding av undervisningsplaner i overensstemmelse med skolens og skolefagenes bestemmelser og læreplaner. Planene skal skriftliggjøres og settes opp etter malen høgskolen har satt opp for undervisningsplanlegging

Vurdering av elevenes læring

- Kjennskap til anvendte vurderingsformer på praksisskolen
- Anvendelse av forskjellige vurderingsredskaper, så som prøver, tester og observasjonsmetoder

Samarbeid med elever, kolleger, foresatte og andre

- Kjennskap til og samarbeid med elevene om skolens normer og retningslinjer for samvær.
- Kjenne skolens rutine for foreldresamarbeid og kommunikasjon med foreldre
- Kjenne skolens organisering av samarbeid i forskjellige fora, herunder forskjellige former for samarbeid mellom lærere/undervisere om klassen

Beskrivelse, analyse, vurdering av opplæringen

- Observasjon, analyse og vurdering av praksissituasjoner og elevers læring. Dette føres det logg over og tas med i praksisjournal med sikte på muntlig presentasjon på eksamen i fagdidaktikk 1

I veiledningsmøtet mellom **kontaktperson/mentor fra lærerutdanningen**, student og praksislærer er det viktig å kunne bruke disse innholdsområdene som sjekkpunkter for hvordan praksisopplæringen fungerer. Reflektere over dette i forhold til mål/læringsutbytte.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis:

Lærerstudenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken (jfr. rammeplanens pkt. 2.4), fordelt på det/de fag studenten har i fag-/yrkesdidaktikk i lærerutdanningen. Dersom studenten har to fagdidaktiske emner i lærerutdanningen skal studenten undervise i begge fag i praksisperiodene.

Praksistimer er undervisningstimer, hvor studenten underviser, inngår som medunderviser eller foretar observasjon av praksislærer eller andre lærere ved praksisskolen. Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre, men det må sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksislæreren skal være til stede i klassen i disse timene og ta notater til senere bruk i veiledningstimen. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noen av praksistimene gjennomføres uten praksislærerens tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel. Det fastsatte antall praksistimer for praksisperioden kan fordeles for perioden etter avtale mellom studenter og hovedkontakt.

Det inngås ved starten av praksis en avtale om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Egen praksis:

I deltidsutdanningen er mange av studentene i mer enn 50 % undervisningsstilling i skoleverket. Disse studentene kan benytte sin egen undervisning som en halvdel av praksisopplæringen.

Dette arbeidet skal da veiledes av en veileder oppnevnt av skolen. Omfanget av egen praksis skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av kandidatens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i kandidatens undervisning. Tid til denne veiledningen settes til 15 timer i praksisperioden, lønnet i veileders lønns plassering. I tillegg avsettes tid til evaluerings- og rapporteringsarbeid. Dette arbeidet lønnes også av høgskolen. Studenter med egen praksis kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Veiledningstimer

I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal det avsettes 25 % av studentens undervisningstimer til praksislærers veiledningstimer. Dette utgjør ca 3 timer pr. uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.

Disse veiledningstimen skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig oppfølging. Veiledningstiden skal brukes til å planlegge undervisningen, til midtveisevaluering og til den siste evaluerende samtale. En veiledningstime er på 45 min. + 15 min. forberedelse. Midtveisevalueringen skal reflektere at studenten er på rett vei. Dersom det er tvil om studentens egnethet for å bli lærer ved midtveisevalueringen, må høgskolens praksisadministrasjon varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Veiledningstimer er timer, hvor studenten reflekterer i fellesskap med praksislæreren. Det sentrale er analyse og vurdering av undervisningspraksis. Særskilt skal det legges vekt på drøfting av studentens begrunnelser og oppfatninger av den pedagogiske praksis.

Studenten skal bevisstgjøres at de blir veiledet, dvs. at de tildelte veiledningstimer planlegges i fellesskap med hensyn til tidspunkt, innhold, roller og form. Det er viktig at studenten lærer å kjenne forskjell på uformelle, kollegiale samtaler, felles forberedelse med praksislæreren og strukturerte, veiledende samtaler. Det forventes at praksislæreren har forberedt seg til disse veiledningstimen, og at det foreligger en dagsorden for veiledningstimen, som studenten har bidratt til å sette opp. *Det forventes at det anvendes anerkjennende språkbruk i veiledningstimen, fordi studenten skal veiledes til å bli bedre i praksis.* Praksisopplæring skal gi lærerstudenten øvelse og erfaring i å tilrettelegge, gjennomføre og evaluere undervisning og læreprosesser, dessuten i å ivareta allmenne læreroppgaver på et nivå som tilsvarer kravene og utviklingen i skolen.

Praksislærere og hovedkontakter lønnes for arbeidet etter inngåtte, gjeldende avtaler, som kunngjøres praksiskolene i eget brev fra praksisadministrasjonen.

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden om

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- timeplaner/undervisningsplaner, og slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- veiledningstimenes plassering i praksisperioden
- tidspunkt for midtveisvurdering
- deltakelse i team- og foreldremøter

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Møteplikt

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. I praksisukene må studentens samlede arbeidstid forventes å svare til en lærers arbeidstid. Deltakelse i alle typer læreroppgaver i praksisperioden, for eksempel avtalte møter med foresatte, teammøter m.m. er obligatoriske. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødig forlenget.

Skriftliggjøring:

Undervisningsplaner

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres i henhold til malen som er utarbeidet på studiet og som finnes som vedlegg 4 i veiledningsheftet for PPU. Planene skal legges fram for praksislærer i forbindelse med før-veiledning.

Praksisjournal

Lærerstudenten fører en praksisjournal for å skape sammenheng i praksisarbeidet. Praksisjournalen er personlig, men ikke privat. Praksislæreren skal spesielt ha innsikt i lærerstudentens praksisjournal ved begynnelsen av praksisperioden.

Undervisningsplaner og praksisjournal skal trekkes inn i undervisningen i fagdidaktikk og pedagogikk samt være grunnlag for arbeidskrav.

Eksamen

Studentene skal vurderes i følgende kompetanseområder som angitt i rammeplanen for studiet. Her er også tatt med kriterier for vurderingen:

1. Faglig kompetanse

Studenten skal

- kjenne innhold, teorier og metoder i de enkelte fagene i opplæringen
- ha kunnskaper om barn/unge, barndom/ungdom og pedagogisk arbeid
- ha kunnskaper om teorier og arbeidsformer innenfor og på tvers av fag

2. Didaktisk kompetanse

Studenten skal

- kunne analysere læreplaner
- kunne reflektere over innhold, arbeidsmåter, læremidler, læringsstrategier og vurderingsformer
- kunne analysere forutsetninger og behov hos barn og unge
  - kunne legge til rette lærings- og utviklingsprosesser for alle elever

3. Sosial kompetanse

Studenten skal

- kunne observere, lytte, forstå og respektere andres handlinger og synspunkter
- kunne samarbeide med elever, kolleger/medstudenter og foreldre/foresatte
- kunne være ledere i et lærende fellesskap
- kunne vise omsorg for den enkelte

4. Utviklings- og endringskompetanse

Studenten skal

- kunne analysere, vurdere og forbedre egen virksomhet
- kunne analysere, vurdere og bidra til å forbedre skolens virksomhet, både når det gjelder lokale læreplaner, aktivitetsplaner, arbeidsmåter og organisering av opplæringen
- kunne ta i bruk egen kreativitet

5. Yrkesetisk kompetanse

Studenten skal

- ha innsikt i egne holdninger
- ha innsikt i de etiske utfordringene i læreryrket
- kunne vurdere læringssituasjoner i lys av de grunnleggende verdiene opplæringen bygger på

På grunnlag av en samlet vurdering av studenten på disse områdene, gis studenten en samlet karakter bestått/ikke bestått.

Vurderingen uttrykkes skriftlig i en rapport og karakterskjema som sendes lærerutdanningen elektronisk. Skjemaet er vedlegg III.

I tillegg til vurdering av studentenes praksiskompetanse skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jfr. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1 - 3, spesielt).

Kriteriene for skikkethetsvurdering er lagt inn i vedlegg I.

Veiledning fra høgskolens faglærere

Studentene skal i hver periode ha veiledning av en av sine **faglærere** (didaktikk- eller pedagogikklærer) fra høgskolen. Faglæreren er ansvarlig for å finne tidspunkt for en trekant-samtale mellom student(er), praksislærer og faglærer fra høgskolen. Det er dessuten nyttig for alle parter at høgskolens faglærer observerer noe av studentens undervisning. Det er utarbeidet et rapporteringsskjema for faglærer (vedlegg IV).

Evaluering av emnet

Gjennom besøk og trekant-samtale med studenten(e) en gang pr. periode, går *faglærer fra lærerutdanningen* sammen med praksislærer gjennom sjekkpunktene for hva studenten har arbeidet med og hvordan studenten har fungert i perioden (jfr. momentliste for første og andre praksisperiode). Faglærer skriver en kort rapport om møtet som elektronisk sendes praksisadministrasjonen og student (vedlegg IV).

Praksisguide

Det vil bli utarbeidet en enkel guide for hvordan praksisopplæringen skal finne sted. Følgende fire vedlegg legges inn i guiden:

Vedlegg I: Kriterier for skikkethetsvurdering (Utdrag fra *Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning*)

Vedlegg II: Mal for undervisningsplanlegging

Vedlegg III: Rapport fra praksiskole med vurdering av studenten med begrunnelse

Vedlegg IV: Faglærerrapport fra høgskolen - om veiledningen

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:19

LPRLE212 Religion, livssyn og etikk, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Alf Rolin

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger

- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevens forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevens behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elelvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Religion, livssyn og etikk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt.

Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

- Traavik, Hallås, Ørving 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet:

* = i kompendiet

(Bøkene uten stjerne kan kjøpes i bokhandelen)

* Afdal, G. (2013) "De store spørsmål og de små samtaler: Læreren som leder og deltaker i arbeid med religion", i: Christensen, H. og Ulleberg, I. (red.) *Klasseledelse, fag og danning*. Oslo Gyldendal akademisk, 191-210 (20 s.)

Andreassen, B.-O. (2012) *Religionsdidaktikk. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. (225 s.)

* Björlin, O. (2008) «Religionsläraren och religionerna», I: Lundberg, J. G. og Persson, B. L. (red.): *religionskunnskap.nu. Föreningen lärare i religionskunnskap. Årsbok, 40*, s. 71-85 (15 s.)

* Breidlid, H. and T. Nicolaisen (2011) "Fortellingens ulike dimensjoner" i: I begynnelsen var fortellingen. Oslo: Universitetsforlaget, s. 57-76 (20 s.)

* Børresen, B. (2008) "Filosofisk samtale som arbeidsmåte", *Religion og livssyn*, 20, nr. 2, 40-44 (5 s.)

* Enger, T. (1996) "Læreren i grunnskolens nye religionsfag: Åpent sinn og tomt hjerte?" *Kirke og Kultur*, 313-322 (10 s.)

* Fauske, R. (2013) ««Eg er så redd for ikkje å vere nøytral nok» Korleis skal ein tolke kravet om ei objektiv og nøytral undervisning, og kva problem er knytte til desse målsettingane?», i: Bente Afset m. fl. (red.) *Kunnskap til hva? Om religion i skolen*. Trondheim: Akademika forlag, s. 215-238

* Franck, O. (2013) «Den tredje vägen: mellan objektivistiska och subjektivistiska bilder av tro i undervisning i religionskunnskap. Religious literacy= Religjös literacitet?», *Religion och livsfrågor* (3), s. 19-23

* Fuglset, K. S. (2006) *Fenomenet religionsundervisning. Fenomenologisk religionspedagogikk i det postsekulære samfunnet, HBO-rapport 6*. Bodø: Høgskolen i Bodø. Kapitlene 2: "Livsverda som forskningsfelt", 18-36 (19 s.)

* Fuglseth, K. S. (2006) «For mykje eller for lite religion i det offentlige rommet?», *Kirke og Kultur*, nr. 1, 92-102 (11 s.) (=kap. 4 "Samfunnets religiøse grunnlag" i boken *Fenomenet religionsundervisning*)

* Funch, C. (2011) "Etisk og eksistensiel dannelse – gjennom 'den store' og 'den lille' fortælling", *Religionslæreren* (2), 3-4 (2 s.)

* Gulbrandsen, E. (2002) «Den beste innfallsvinkelen for å starte arbeidet med filosofisk tenkning sammen med barn – finnes den?», *Barn*, nr. 3, 85-97 (12 s.)

* Gustafsson-Lundberg, J. (2006) «Religion, politik og globalisering. Religionsdidaktiska perspektiv». I: Lundberg, J. G. og Persson, B. L. (red.): *religionskunnskap.nu. Föreningen lärare i religions-kunnskap. Årsbok, 38*, 79-93 (15 s.)

* Halvorsrud, Merete Moe og Moe, Steinar (2012) «RLE-faget i lokale læreplaner – en fallitt i skolen?», *Prismet*, 63, nr. 2-3, 157-172 (16 s.).

* Halvorsen, T. (2007) «Kohlbergkontroverser», *Norsk sosialt arbeid* (2), s. 90-104

- * Hansen, M. (2007) "Pluralismen indad og udad. Skitse til en pluralistisk religionspædagogik på bakgrund av Robert Jacksons bog fra 2004: "Rethinking Religious Education and Plarality", Religionslæreren (5), 10-15 (6 s.)
- * Helskog, Guro H. (2012) «Danning i retning av menneskelig modenhet og visdom gjennom filosofisk dialog», Norsk filosofisk tidsskrift 47 (1), s. 46-60
- * Herold, B. (2008) "Undervisning med film", Religionslæreren, (1), 6-8 (3 s.)
- * Härenstam, K. (2000) Kan du höra vindhästen?: religionsdidaktik - om konsten att välja kunskap, Lund: Studentlitteratur, kap. 7, "Didaktiska reflektioner", 123-164 (42 s.).
- * Johnsen, E. B. m. fl. (1997) Kunnskapens tekster. Jakten på den gode lærebok. Oslo: Universitetsforlaget, s. 196-197, 204-206 (5 s.) (Om lærebokanalyse)
- * Jämtrud, U. (2010) "Film öppnar dörren til livsfrågorna", Religion & livsfrågor, (4), 5-7 (3 s.)
- * Jämtrud, U. (2008) "IKT i religionsundervisningen", Religion & livsfrågor, 38, nr. 3, 11-14 (4 s.)
- * Krogstad, K. (2012) «En undersøkelse av RLE-faget med blikk for det lokale», Prismet, 63, nr. 2-3, 143-155 (13 s.)
- * Kvamme, O. A. (2008) «Om det reviderte religion og etikk-faget», Religion og livssyn, 20, 1, 6-10 (5 s.)
- * Larsson, R. (2006) "Livsfrågor – Religion – Livsvärld. Några funderingar i anslutning til H.-G. Heimbrocks bok om en kontextuell religionsdidaktik", Religion & livsfrågor, 36, nr. 4, 10-12 (3 s.)
- * Laudrup, C. (2006) "Religion og religionsundervisning i EU – Religionspædagogiske integrationsstrategier i EU", i: Andersen. P. B. m. fl., Religion, skole og kulturell integration i Danmark og Sverige. København: Museum Tusulanums Forlag, 183-203 (21 s.)
- * Leer-Salvesen, K. (2013) «Filmundervisning og fiendebilder», Religion og livssyn, 25, 1, s. 7-11 (5 s.).
- * Leirvik, O. (1011) «Religionskritikk på moralsk grunnlag», Religion og livssyn, 23, nr. 3, 17-21 (5 s.)
- * Lied, I. og Lied, S. (2010) «Vurdering i RLE», i: Dobson, Stephen og Engh, Roar (red.), Vurdering for læring i fag. Kristiansand: Høyskoleforlaget, s. 125-135 (11 s.).
- * Lied, S. (2009) "Mangfold i det livssynsplurale norske klasserommet – utfordringer og muligheter for lærerutdanningen", Acta Didactica Norge, 3, nr. 1, s. 1-23 (24 s.)
- * Lippe, M. von der; Hansen, O. H. B. (2006): "Hot-seat i KRL", i: Ett fag – mange muligheter. En prak-tisk håndbok i kristendoms-, religions- og livssynskunnskap. Kristiansand: Høyskoleforl., 96-102 (24 s.)
- * Neegaard, G., S. Øiestad Grande, R. Kvalvaag, R. Reinvang, og S. Østberg (2006) «Innføring i religionskunnskap» I: Gunnar Neegaard (red.). Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk. Bergen: Fagbokforlaget, 2006, 17- 40 (24 s.)
- * Olsen, H. S. (2011) "Den æstetiske erfaring som nutidig religionsdiskurs", Religionslæreren, 1, 3-5 (3 s.)
- * Roald, A. S. (2011) «Religionskritiske stemmer i den moderne islamske tradisjonen», Religion og livssyn, 23, nr. 3, 22-26 (5 s.)
- * Rolin, A.: "Verdiforimidling gjennom prosjektarbeid", Prismet 49 (1998), 107-115 (9 s.)

- * Skeie, G. (2002) "Livssyn og livstolkning", Tidsskrift for Teologi og Kirke, (2), 83-105 (23 s.) http://www.idunn.no/ts/ttk/2002/02/livssyn_og_livstolkning
- * Skirbekk, G. (2011) «Religionskritikk – kvifor og korleis?», Religion og livssyn, 23, nr. 3, 12-16 (5 s.)
- * Stubø, I. (2012) «Den norske grunnskolen formålsparagraf. Verdietikk i moralfilosofisk lys», i: Lied, Sidsel og Osbeck, Religionsdidaktisk arbeid pågår! Valset: Opplandske Bokforlag, 79-108 (30 s.)
- * Stålsett, S. (2011) «'Gud' som kritisk instans. Kristne ressurser til en religionskritikk innenfra». Religion og livssyn, 23, nr. 3, 27-31 (5 s.)
- * Synnes, R. M. (2010) «Religiøsitet blant unge muslimer og kristne i Oslo. Fra barnetro til voksentro», Tidsskrift for ungdomsforskning, 10, nr. 2, 3-18 (16 s.) <http://www.ungdomsforskning.no/>
- Sødal, H. K.: Religions og livssynsdidaktikk, Oslo 2009 el nyere, 11-182 (172 s.)
- * Thomas, A. (2010) «Farlig religion: om forskjellen på forkynnelse og holdnings-dannelse», Religion og livssyn (1), s. 22-28
- * Tønnesen, E. S. (2013) «Å vise fra det uutsigelige – bruk av film i religionsundervisningen», Religion og livssyn, 25, nr. 1, 12-16 (5 s.)
- * Vestøl, J. M. "Etikkundervisning" (5 s.) <http://folk.uio.no/jonv/reldid/etikk/index.html>
- * Vestøl, J. M. (2008) «Nye læreplaner – nye kompetansekrav», Religion og livssyn, 20, 1, 11-19 (9 s.).
- * Lippe, M. von der (2013) «Hvordan snakker ungdom om religion – og hvorfor snakker de sånn?», din (2), s. 7-3

Totalt 889 s.

LPMA212 Matematikk, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Audun Rojahn Olafsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elefvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Matematikk, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.
- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:44

LPNOR212 Norsk, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Leif Erik Vold

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevens ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Norsk, didaktikk2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluerings av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 05.09.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelse. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.
- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet:

- Henning Fjørtoft: *Norskdidaktikk*; Fagbokforlaget/Landslaget for norskundervisning, 2014

Andre litteraturforslag opplyses ved studiestart.

Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:45

LPFRS212 Fremmedspråk, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Camilla Bjørke

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Fremmedspråk, didaktikk2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluerings av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.
- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:44

LPDR212 Drama/teater, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Liv Anne Fossbråten

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Drama/teater, didaktikk2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk, dvs. hele studiet):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelse. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.
- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:43

LPKH212 Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Solveig Toft

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger

- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevens forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevens læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevens faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevens behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elelvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovurvurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevens medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevens læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Kunst og håndverk/formgivning, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 - 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:44

LPSF212 Samfunnsfag, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Ronald Nolet

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevens forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elelvurdering for læring, undervisvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Samfunnsfag, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.
- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet:

- Lena Bostrøm: Fra undervisning til læring, Kommuneforlaget, 2001 (s. 11 – 127)
- Rolf Mikkelsen og Per Jarle Sætre (red): Geografididaktikk for klasserommet, Høyskoleforlaget 2010 (s. 127 – 194)
- Theo Koritzinsky: Samfunnskunnskap – fagdidaktisk innføring, Universitetsforlaget, Oslo 2006, 2. utgave (s. 13 – 250)
- Karin Taube: Mappevaluering, undervisningsstrategi og vurderingsredskap, Tano Aschehoug, 2000 (s.11 – 82)
- Erik Lund: Historiedidaktikk - en håndbok for studenter og lærere, 4. utgave, Universitetsforlaget, Oslo 2011 (kap. 1 -5, 8 og 10)
- Kjetil Bjørhaug m.fl.: Fagenes Begrunnelser – Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv, Fagbokforlaget 2005. (Del 3 – s. 155 - 210)

Kompendium (30 sider):

- Nicola Bright and David Leat: Towards a new professionalism
- David Leat and David Kinniment: Learn to debrief
- Ronald Nolet: Teaching thinking in Social Science and Geography

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:46

LPKR212 Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Birgitte Nordahl Husebye

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet *Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid og deltid*.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, heltid: 2. semester (vår).

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevens ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKTs betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, undervisningsvurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet en egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for didaktikkemner, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet *Kroppsøving/idrettsfag, didaktikk 2* inngår i en felles eksamen for emner i PPU-studiet. For detaljer om sluttvurdering, se pkt.

Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 29.06.2014.

Felleslitteratur (pedagogikk og fagdidaktikk):

- Børhaug, Fenner, Aase 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i et dannelsesperspektiv*. Fagbokforlaget
- Hauge, An-Magritt 2014: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget
- Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal. alternativt
Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.
- Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.
- Opptrykk: Repstad, Kari 2014: *Yrkesretting av fellesfagene i videregående opplæring*. Pedlex. (side 6 – 18, 12 sider). I Kompendium for pedagogikkfaget.

Litteratur spesifikt for emnet: Opplyses ved studiestart og gis til dels i kompendium.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:44

LPRM212 Restaurant- og matfag, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Lars Olaussen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid. Siste gangs gjennomføring for emnet vil være vår 2015 pga implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag som starter opp høst 2014.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår 2015).

Siste gangs gjennomføring vil være vår 2015 pga av implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevens ulike faglige læreforutsetninger

- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKT's betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, underveis - vurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet inngår i en felles eksamen for Praktisk-pedagogisk utdanning. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium

Nilsen/Sunde 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

LPTIP212 Teknikk og industriell produksjon, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Lars Olaussen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid. Siste gangs gjennomføring for emnet vil være vår 2015 pga implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag som starter opp høst 2014.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår 2015).

Siste gangs gjennomføring vil være vår 2015 pga av implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger
- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKT's betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elelvurdering for læring, underveis - vurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet inngår i en felles eksamen for Praktisk-pedagogisk utdanning. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium

Nilsen/Sunde 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

LPDH212 Design og håndverk, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Magne Steinar Aarum

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid. Siste gangs gjennomføring for emnet vil være vår 2015 pga implementering av ny rammpelan for PPU for yrkesfag som starter opp høst 2014.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår 2015).

Siste gangs gjennomføring vil være vår 2015 pga av implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger

- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelser i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKT's betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, underveis - vurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet inngår i en felles eksamen for Praktisk-pedagogisk utdanning. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium

Nilsen/Sunde 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

LPELE212 Elektrofag, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Lars Olaussen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid. Siste gangs gjennomføring for emnet vil være vår 2015 pga implementering av ny rammpelan for PPU for yrkesfag som starter opp høst 2014.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår 2015).

Siste gangs gjennomføring vil være vår 2015 pga av implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

- innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget
- kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger

- innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

- tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger
- anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier
- tilrettelegge for elevens progresjon i faget
- vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreplasser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKT's betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, underveis - vurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet inngår i en felles eksamen for Praktisk-pedagogisk utdanning. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium

Nilsen/Sunde 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

LPHS212 Helse- og sosialfag, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid. Siste gangs gjennomføring for emnet vil være vår 2015 pga implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag som starter opp høst 2014.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår 2015).

Siste gangs gjennomføring vil være vår 2015 pga av implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget

kunnskaper om hvordan kartlegge til elevers ulike faglige læreforutsetninger

innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger

anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier

tilrettelegge for elevens progresjon i faget

vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKT's betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, underveis - vurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet inngår i en felles eksamen for Praktisk-pedagogisk utdanning. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium

Nilsen/Sunde 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

LPBA212 Bygg- og anleggsteknikk, didaktikk 2 (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Lars Olaussen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Emnet er ett av to obligatoriske fagdidaktiske emner i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid. Siste gangs gjennomføring for emnet vil være vår 2015 pga implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag som starter opp høst 2014.

Undervisningssemester

Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid: 4. semester (vår 2015).

Siste gangs gjennomføring vil være vår 2015 pga av implementering av ny rammeplan for PPU for yrkesfag.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten har

innsikt i teorier om differensieringstiltak og tilpasset opplæring i faget

kunnskaper om hvordan kartlegge til elevens ulike faglige læreforutsetninger

innsikt i ulike undervisnings- og læringsstrategier som kan bidra til å tilpasse opplæringen

Ferdigheter:

Studenten kan

tilpasse opplæringen i faget til elevers forutsetninger

anvende ulike strategier og metoder i faget og hjelpe elevene til å ta i bruk ulike læringsstrategier

tilrettelegge for elevens progresjon i faget

vurdere og dokumentere elevenes læring i faget samt bistå elevene i egenvurdering

Generell kompetanse:

Studenten kan

- konstruktivt og kritisk delta i kollegasamarbeid
- utvise nødvendig utviklingskompetanse som lærer
- se helheter og sammenhenger i elevenes faglige og personlige utvikling
- vise en bevisst etisk holdning overfor den enkelte elev og elevgruppen

Innhold

Følgende hovedtema inngår:

- Fagets begrunnelse i allmenndanning og ulike livs-, og yrkessammenhenger
- Læreplanen, faget og ulike elevers behov for tilpasset opplæring, herunder også elever med lærevansker
- Læreprosesser med vektlegging på læring hos ulike elever
- Læremidler og IKT's betydning som hjelp for å tilpasse opplæringa i faget
- Fag- og yrkesetikk
- Elevvurdering for læring, underveis - vurdering, sluttvurdering, framovervurdering

Momentliste for andre praksisperiode som har relevans til didaktikkemnet:

Lærerens oppgave og ansvar

- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av faglig og didaktisk utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker, men også til elever med svært gode læreforutsetninger
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner

Planlagt differensiering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner i faget
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, og gjerne med elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Undervisnings- og læringsformer

Det veksles mellom forelesning, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser. Emnet gis som seks hele dagers undervisning, og er knyttet til seks ukers praksisopplæring.

Avhengig av antall studenter knyttet til emnet, vil emnet kunne gjennomføres som veiledning.

Praksis

Det er knyttet seks ukers praksisopplæring til emnet. Det er utarbeidet egen emnebeskrivelse for praksisopplæringen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1) Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)

2) Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Vurdering: godkjent/ikke godkjent

Vurderes presentasjonen til ikke godkjent kan studenten få et nytt forsøk til ny fastsatt frist.

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Det gis ikke separat karakter for yrkesdidaktisk spesialisering, men spesialiseringen vil angis på vitnemålet som "godkjent".

Sluttvurdering i emnet inngår i en felles eksamen for Praktisk-pedagogisk utdanning. For detaljer om sluttvurdering, se pkt. Vurdering i generell del av studieplanen og i emnet *Praktisk pedagogikk*.

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltagelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Litteratur

Litteratur: Felles for pedagogikk, fag- og yrkesdidaktikk:

Børhaug, Fenner, Aase (red) 2005: *Fagenes begrunnelser. Skolens fag og arbeidsmåter i danningperspektiv*. Fagbokforlaget. Innledning og del 4, ellers gjelder de øvrige kapitlene for de spesifikke fag

Dale, Erling L. & Wærness, Jarl I. 2007: Læringsplakatens prinsipper for opplæringen. I Jorunn Møller & Liv Sundli (red): *Læringsplakaten. Skolens samfunnskontrakt*. HøyskoleForlaget. Kap 2 (19 sider i kompendium i pedagogikk)

Hauge, An-Magritt 2007: *Den felleskulturelle skolen*. Universitetsforlaget

Hiim og Hippe 2009: *Undervisningsplanlegging for yrkesfaglærere*, Gyldendal.

- alternativt

Hiim og Hippe 1998: *Undervisningsplanlegging for yrkeslærere*, Gyldendal.

Traavik, Hallås, Ørvig 2009: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Universitetsforlaget.

Kompendium

Nilsen/Sunde 2012: *Læring gjennom praksis*. Pedlex

LPDPRAV12 Praksisperiode 2, 6 uker (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk del av Praktisk-pedagogisk utdanning, deltid

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper og ferdigheter

Studentene har etter studiet utviklet følgende kompetanse:

- undervise og lede elevenes læringsarbeid i overensstemmelse med kompetansemål fastlagt i læreplanverket for skolen
- på grunnlag av pedagogisk og fag-/yrkesdidaktisk teori kritisk og konstruktivt kunne reflektere over egen og andres praksisopplæring med det formål å utvikle og forbedre egne praksisferdigheter
- skape et trygt og utviklende læringsmiljø for elever med ulike forutsetninger og behov
- samarbeide med elever og deres foresatte
- bidra aktivt i samarbeid med kolleger, ledelse og andre tilsatte
- evne til å fungere som en tydelig leder av et demokratisk læringsfelleskap
- evne til refleksjon over egen profesjonsutvikling

- bidra til utvikling av egen skole
- forståelse for de utfordringene og ansvaret som følger med utøvelsen av læreryrket

Generell kompetanse

Praksisopplæringen har videre bidratt til at lærerstudenten, alene og sammen med andre utvikler generell kompetanse til å:

- formulere mål, planlegge, gjennomføre og evaluere undervisning
- reflektere over og begrunne undervisning
- ivareta allmenne læreroppgaver og inngå i skolens daglige virksomhet

Disse beskrivelsene av læringsutbytte skal stå i samsvar med hva som vektlegges i fagdidaktikk og pedagogikk i studiet.

Innhold

Det er ment som en momentliste for praksisopplæringen. Momentene er satt opp i en viss progresjonsrekkefølge med vektlegging på kompleksitet, mangfold og utviklingsarbeid i andre praksisperiode. For momentliste for første praksisperiode, se egen beskrivelse.

Momentliste for innhold i andre praksisperiode:

Lærerens oppgave og ansvar

- Læreren som deltaker i kollegialt samarbeid og som deltaker i skolens samlede utvikling
- Lærerens samarbeid med psykologiske og spesialpedagogiske ressurspersoner
- Lærerens arbeid med årsplaner i samspill med alle klassens fag og læreren som iverksetter av pedagogiske handlinger og utviklingsarbeid

Elevforutsetninger

- Lærerens innsats i forhold til elever med særskilte vansker, herunder lese- og skrivevansker, atferdsvansker og kognitive vansker
- Intervensjon og oppfølging i forhold til elever med særskilte lærevansker, eksempelvis utvikling av individuelle opplæringsplaner
- Spesielle utfordringer med begavede elever

Ledelse og utvikling av klassens sosiale liv og læringsmiljø

- Lærerens arbeid med støtte og utvikling av klassens sosiale liv og læringsmiljø, herunder konfliktløsning og relasjonsstøtte

Planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning

- Studentens selvstendige ansvar og arbeid med periodeplaner og årsplaner
- Selvstendig arbeid med mer omfattende, differensierte undervisningsforløp i samarbeid med klassens øvrige lærere, anvendelse av studentens selvalgte undervisningsmaterialer og elevenes medvirkning i planlegging av undervisning

Vurdering av elevenes læring (vurdering for læring)

- Differensiert og målrettet anvendelse av ulike vurderingsformer, herunder samspillet mellom formative og summative vurderingsformer
- Lærerens arbeid og medvirkning i arbeidet med individuelle læreplaner

Samarbeid med elever, foresatte, kolleger og andre ressurspersoner

- Deltakelse i foresattemøter, skole-hjem samtaler og elevsamtaler, samarbeid med elevene, samarbeid med klassens øvrige lærere samt samarbeid med instanser som fungerer i tilknytning til en skole, herunder bl.a. PPT
- Studentens deltagelse i samarbeid med interne og eksterne samarbeidspartnere om skoleutvikling/ pedagogisk utviklingsarbeid

Beskrivelse, analyse og vurdering pedagogiske praksis som grunnlag for utvikling av skolen

- Observasjon, analyse og vurdering av praksis med begrunnet valg av undersøkelsesmetode(r) i forbindelse med arbeid med utviklingsprosjekt.

Disse innholdsmomentene kan brukes til å reflektere over praksisopplæringens progresjon i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis:

Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Lærerstudenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken fordelt på det/de fag studenten har i fagdidaktikk i lærerutdanningen. Dersom studenten har to fagdidaktiske emner i lærerutdanningen skal studenten normalt undervise i begge fag i begge perioder. Praksistimer er undervisningstimer, hvor studenten underviser, inngår som medunderviser eller foretar observasjon av praksislærer eller andre lærere ved praksisskolen. Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre, men det må sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.

Praksislæreren skal være til stede i klassen når studenten underviser og gjøre observasjoner til senere bruk i veiledningstimene. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noen av praksistimene gjennomføres uten praksislærers tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel. Det fastsatte antall praksistimer for praksisperioden kan fordeles for perioden etter avtale mellom studenter og hovedkontakt.

Det inngås ved starten av praksis en avtale mellom student og praksislærer om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Veiledningstimer

I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal student og praksislærer ha ca. 3 timer veiledning hver uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.

Disse veiledningstimene skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig oppfølging. Veiledningstiden skal brukes til å planlegge undervisningen, til midtveisevaluering og til den siste evaluerende samtale. En veiledningstime er på 45 min. + 15 min. forberedelse. Midtveisevalueringen skal reflektere at studenten er på rett vei. Midtveisevaluering avtales mellom student og praksislære, og kan foregå muntlig og/eller skriftlig.

Dersom det er tvil om studentens egnethet for å bli lærer ved midtveisevalueringen, må høgskolen varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Veiledningstimer er timer, hvor studenten reflekterer i fellesskap med praksislæreren. Det sentrale er analyse og vurdering av undervisningspraksis. Særsilt skal det legges vekt på drøfting av studentens begrunnelser og oppfatninger av den pedagogiske praksis.

Praksislærere og hovedkontakter lønnes for arbeidet etter inngåtte, gjeldende avtaler, som kunngjøres praksisskolene i epost fra høgskolen.

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden om

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- timeplaner/undervisningsplaner, og slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- veiledningstimenes plassering i praksisperioden
- tidspunkt for midtveisvurdering
- deltakelse i team- og foreldremøter

Det er student og praksislærer felles ansvar å inngå en slik avtale i forkant av praksis. En slik avtale kan være enten muntlig eller skriftlig.

Egenpraksis:

I deltidsutdanningen er mange av studentene i mer enn 50 % undervisningsstilling i skoleverket. Disse studentene kan benytte sin egen undervisning som en halvdel av praksisopplæringen.

Dette arbeidet skal da veiledes av en veileder oppnevnt av skolen. Omfanget av egenpraksis skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av kandidatens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i kandidatens undervisning. Tid til denne veiledningen settes til 15 timer i praksisperioden, lønnet i veileders lønnplassering. I tillegg avsettes tid til evaluerings- og rapporteringsarbeid. Dette arbeidet lønnes også av høgskolen. Studenter med egenpraksis kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Møteplikt

Det er møteplikt til alle aktiviteter i forbindelse med praksisopplæringen. I praksisukene må studentens samlede arbeidstid forventes å svare til en lærers arbeidstid. Deltakelse i alle typer læreroppgaver i praksisperioden, for eksempel avtalte møter med foresatte, teammøter m.m. er obligatoriske. Studenten har samme møteplikt som en ansatt lærer, og skal levere eventuell sykemelding på skolens kontor, samt til sin praksislærer.

Erstatningstid for mangelfull praksisopplæring

Hvis studenten har hatt for mye fravær pga. dokumentert sykdom, kan praksisledelse/studieleder i samarbeid med hovedkontakt evt. forlenge praksisoppholdet, slik at studenten får gjennomført sin praksisopplæring og uten å få sin lærerutdanning unødig forlenget.

Skriftliggjøring:

Undervisningsplaner

Planene for undervisningen skal skriftliggjøres i henhold til malen som er utarbeidet på studiet. Planene skal legges fram for praksislærer i forbindelse med førveiledning.

Praksisjournal

Lærerstudenten fører en praksisjournal for å skape sammenheng i praksisarbeidet.

Undervisningsplaner og praksisjournal trekkes inn i undervisningen i fagdidaktikk og pedagogikk og danner grunnlag for arbeidskrav i pedagogikk og fagdidaktikk1 og 2.

Eksamen

Praksislærer vurderer studentens praksisopplæring i samråd med skolens hovedkontakt.

Studentene skal vurderes i følgende kompetanseområder som angitt i rammeplanen for studiet. Her er også tatt med kriterier for vurderingen (de samme kriteriene framkommer på vurderingsskjemaet):

1. Faglig kompetanse

Studenten skal

- kjenne innhold, teorier og metoder i de enkelte fagene i opplæringen
- ha kunnskaper om barn/unge, barndom/ungdom og pedagogisk arbeid
- ha kunnskaper om teorier og arbeidsformer innenfor og på tvers av fag

2. Didaktisk kompetanse

Studenten skal

- kunne analysere læreplaner

- kunne reflektere over innhold, arbeidsmåter, læremidler, læringsstrategier og vurderingsformer
- kunne analysere forutsetninger og behov hos barn og unge
- kunne legge til rette lærings- og utviklingsprosesser for alle elever

3. Sosial kompetanse

Studenten skal

- kunne observere, lytte, forstå og respektere andres handlinger og synspunkter
- kunne samarbeide med elever, kolleger/medstudenter og foreldre/foresatte
- kunne være ledere i et lærende fellesskap
- kunne vise omsorg for den enkelte

4. Utviklings- og endringskompetanse

Studenten skal

- kunne analysere, vurdere og forbedre egen virksomhet
- kunne analysere, vurdere og bidra til å forbedre skolens virksomhet, både når det gjelder lokale læreplaner, aktivitetsplaner, arbeidsmåter og organisering av opplæringen
- kunne ta i bruk egen kreativitet

5. Yrkesetisk kompetanse

Studenten skal

- ha innsikt i egne holdninger
- ha innsikt i de etiske utfordringene i læreryrket
- kunne vurdere læringssituasjoner i lys av de grunnleggende verdiene opplæringen bygger på

På grunnlag av en samlet vurdering av studenten på disse områdene, gis studenten en samlet karakter bestått/ikke bestått.

Vurderingen uttrykkes skriftlig i en rapport og karakterskjema som sendes lærerutdanningen elektronisk (rapportmal på nettside skal følges)

Skikkethetsvurdering

I tillegg til vurdering av studentenes praksiskompetanse skal det også finne sted en skikkethetsvurdering av studentene. (Jfr. FOR 2006-06-30 nr 859: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, § 1 - 3, spesielt).

Se også HiØs nettsider for skikkethetsvurdering som beskriver prosedyrer ved skikkethetsaker.

Oppfølging fra høgskolens faglærere

Studentene og praksisskolen følges opp av en av høgskolens faglærere (didaktikk- eller pedagogikklærer) i praksisperiodene. Faglæreren skal normalt ha en samtale med studenten på praksisskolen i minst en av periodene. Faglæreren er ansvarlig for å finne tidspunkt for en treparts-samtale mellom student(er), praksislærer og faglærer. Etter nærmere avtale kan høgskolens faglærer observere noe av studentens undervisning. Det er utarbeidet et rapporteringsskjema for faglærer.

Viktige dokumenter relatert til praksisopplæring

På studiets nettsider er det samlet en rekke dokumenter som er viktige for praksisopplæringen: www.hiof.no/praksisppu

Her finnes blant annet følgende dokumenter:

- Kriterier for skikkethetsvurdering (Utdrag fra Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning)
- Mal for undervisningsplanlegging
- Rapport fra praksisskole med vurdering av studenten med begrunnelse
- Faglærerrapport fra høgskolen - om veiledningen

Evaluering av emnet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og deltakelse i evaluering av emnet. Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3).

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:43